

K Z O M U N I K A T
Z B A D A Ń

Warszawa, styczeń 2013

www.cbos.pl ● sekretariat@cbos.pl

BS/6/2013

NASTROJE SPOŁECZNE

W STYCZNIU

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2012 roku

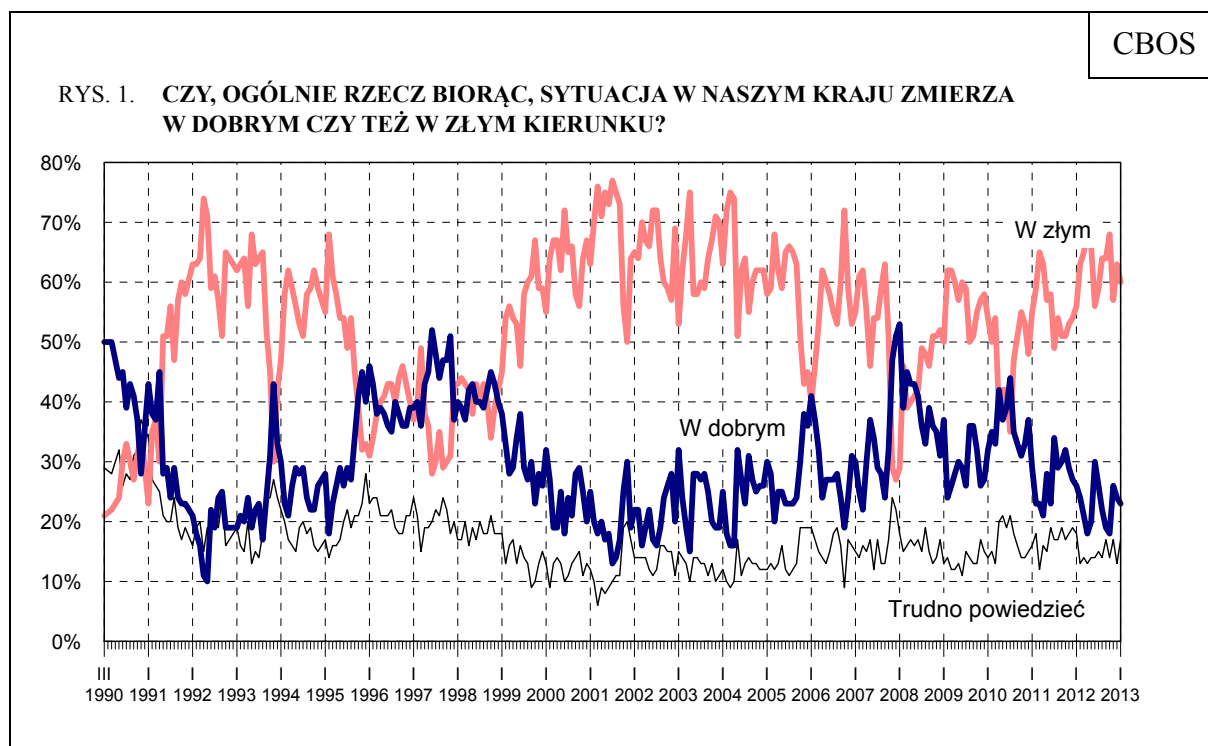

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Choć Polacy wchodzą w 2013 rok w nie najlepszych nastrojach, w prognozach na kolejne miesiące – szczególnie tych dotyczących sfery prywatnej – zauważyć można słaby powiew noworocznego optymizmu¹.

OCENY

Tylko niespełna jedna czwarta badanych uważa, że **sytuacja w Polsce** zmierza w dobrym kierunku (23%). W styczniu zmniejszyła się grupa respondentów rozczarowanych przemianami zachodzącymi w kraju (od grudnia spadek o 3 punkty, do 60%), przybyło natomiast osób, które nie potrafią ich ocenić (o 4 punkty, do 17%).

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (272) przeprowadzono w dniach 3–9 stycznia 2013 roku na liczącej 1227 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
W dobrym	26	24	21	18	20	30	26	22	19	18	26	24	23
W złym	56	63	65	69	66	56	59	64	64	68	57	63	60
Trudno powiedzieć	18	13	14	13	14	14	15	14	17	14	17	13	17

Pozytywnej ocenie sytuacji w kraju sprzyja lepsze wykształcenie, życie w większej miejscowości, korzystna sytuacja materialna oraz lewicowe poglądy polityczne. W grupach społeczno-zawodowych przekonanie o właściwym kierunku zmian jest częstsze wśród wysoko wykwalifikowanych specjalistów (42%) i respondentów prowadzących własną działalność gospodarczą poza rolnictwem (41%) – zob. tabele aneksowe.

Zadowolone z sytuacji w Polsce deklaruje trzy piąte zwolenników PO (60%). W pozostałych elektoratach dominuje rozczarowanie kierunkiem zmian. Opinię o złym kierunku przemian podziela przeważająca część potencjalnych wyborców SLD (57%) i PSL (59%), trzy czwarte sympatyków Ruchu Palikota (74%) i ponad cztery piąte badanych popierających PiS (84%). Negatywnej oceny kondycji kraju dokonuje także największa część osób niemających sprecyzowanych preferencji partyjnych (52%), niepewnych swojego uczestnictwa w wyborach (60%) oraz biernych politycznie (74%).

Tabela 2

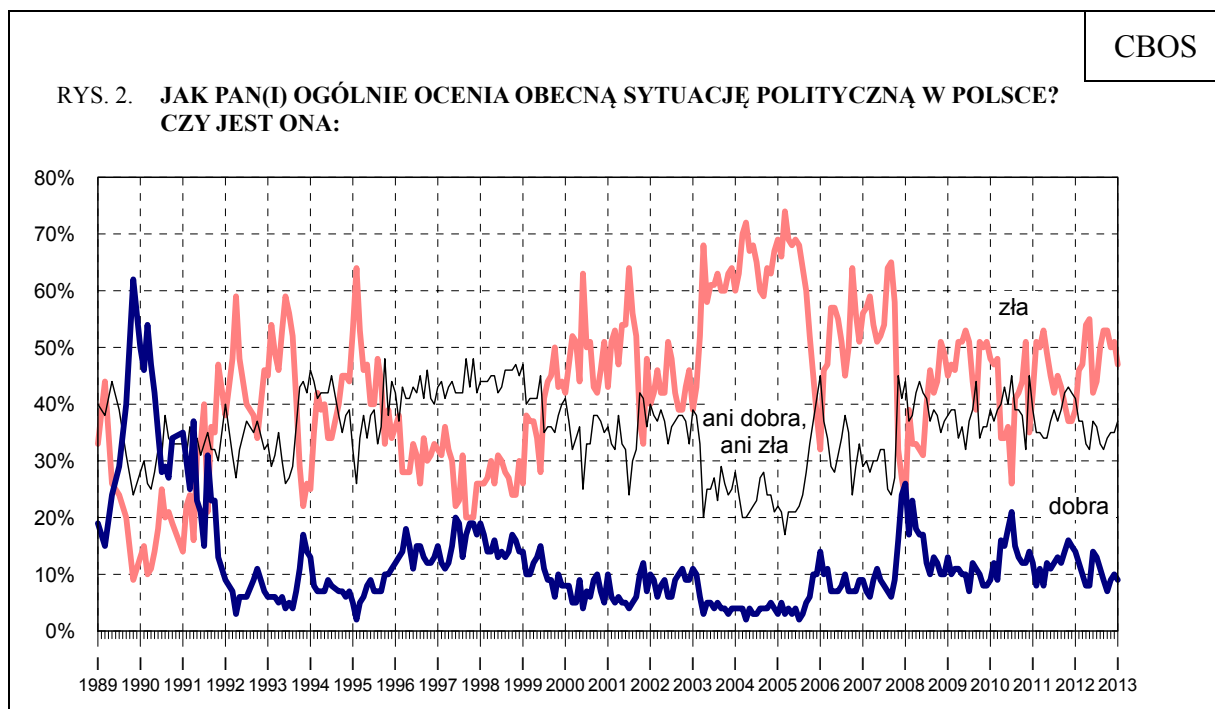
Potencjalne elektoraty*	Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?		
	W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PO	60	24	16
PiS	8	84	8
SLD	30	57	13
PSL	33	59	8
Ruch Palikota**	13	74	13
Niezdecydowani na kogo głosować	20	52	28
Niezdecydowani czy wezmą udział w wyborach	13	60	27
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	13	74	13

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych
 ** Ze względu na małą liczebność w próbie (N=30) wyniki w elektoracie Ruchu Palikota należy interpretować z ostrożnością

Wprawdzie w porównaniu z grudniem mniej osób deklaruje rozczarowanie **sytuacją na polskiej scenie politycznej** (o 4 punkty, 47%), jednak zmiana ta nie poskutkowała poprawą jej wizerunku – korzystnej oceny kondycji politycznej kraju dokonuje zaledwie 9% badanych.

Tabela 3

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– dobra	14	12	10	8	8	14	13	11	9	7	9	10	9
– ani dobra, ani zła	41	37	37	33	32	37	36	33	32	34	35	35	37
– zła	39	46	47	54	55	42	44	50	53	53	50	51	47
Trudno powiedzieć	6	5	6	5	5	7	7	6	6	6	6	4	7

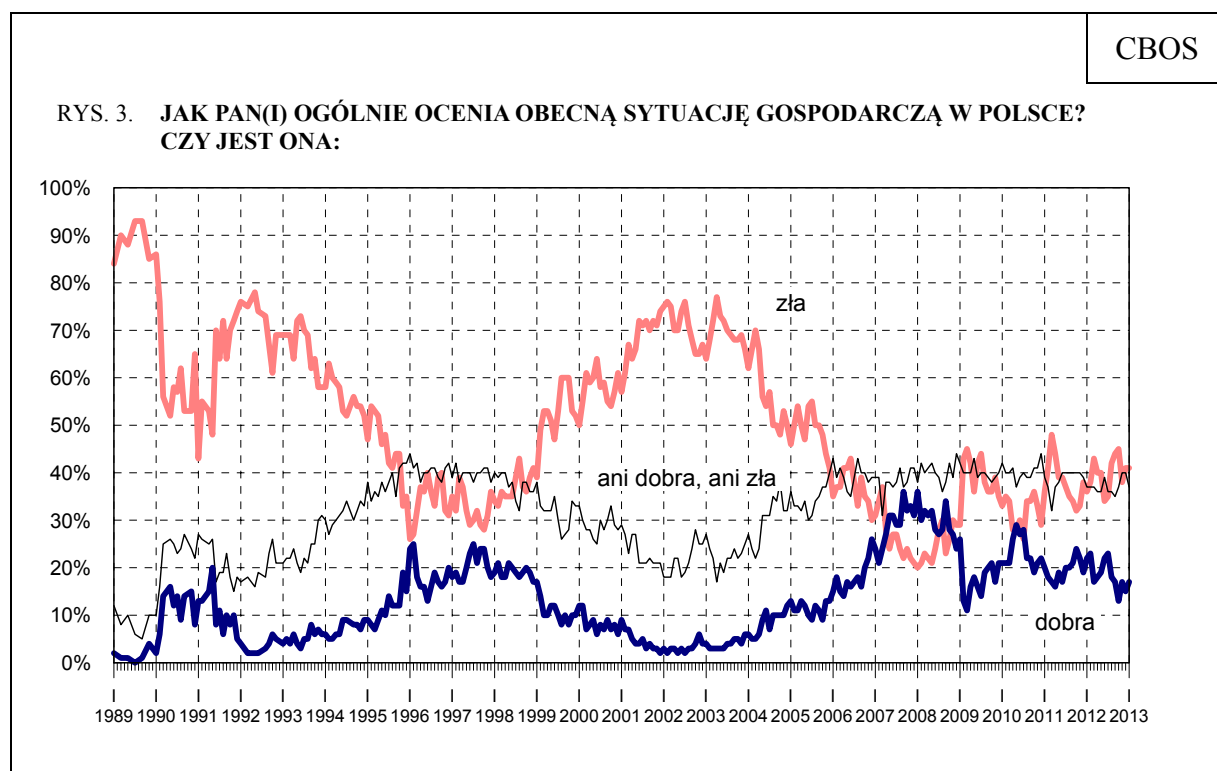
Pominięto „trudno powiedzieć”

Negatywne opinie na temat sytuacji politycznej Polski są nieco rzadsze wśród osób zadowolonych z własnych warunków życia (40%) oraz wśród mieszkańców miast liczących ponad 500 tys. ludności (38%). Obserwowane różnice nie są jednak duże – oceny jakości życia politycznego okazują się podobne we wszystkich grupach społeczno-demograficznych (zob. tabele aneksowe).

Nie zmieniły się znacząco opinie na temat **sytuacji gospodarczej Polski** – w dalszym ciągu największa część ankietowanych wyraża się o niej negatywnie (41%) lub neutralnie (37%, od grudnia spadek o 3 punkty).

Tabela 4

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:	Wskaźniki respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– dobra	22	23	17	18	19	22	23	18	17	13	17	15	17
– ani dobra, ani zła	37	37	37	36	36	39	36	36	35	37	40	40	37
– zła	36	38	43	40	40	34	35	42	44	45	38	41	41
Trudno powiedzieć	5	2	3	6	5	5	6	4	4	5	5	4	5

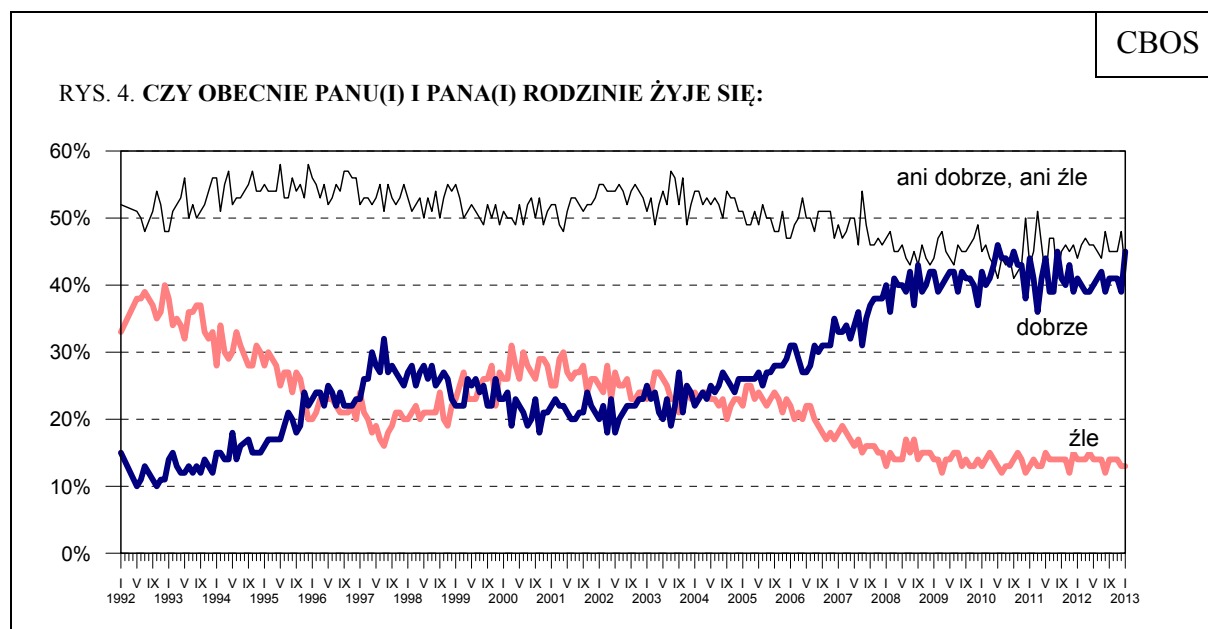
Pominięto „trudno powiedzieć”

Rozczarowaniu kondycją polskiej gospodarki sprzyja gorsza ocena warunków materialnych gospodarstwa domowego, uzyskiwanie niższych dochodów *per capita* oraz praca w charakterze robotnika niewykwalifikowanego (60%). Nieco rzadziej deklarują je natomiast respondenci z wyższym wykształceniem (35%), w tym kadra kierownicza i specjaliści (33%) – zob. tabele aneksowe.

W ostatnim miesiącu przybyło osób usatysfakcjonowanych **jakością życia swojej rodziny** (o 6 punktów, do 45%), w takim samym stopniu zmniejszył się odsetek opinii ambiwalentnych (do 42%). Styczniowe oceny należą do najlepszych w ostatnich miesiącach.

Tabela 5

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– dobrze	41	40	39	39	40	41	42	39	41	41	41	39	45
– ani dobrze, ani źle	44	46	47	46	46	45	44	48	45	45	45	48	42
– źle	14	14	14	15	14	14	14	12	14	14	14	13	13
Trudno powiedzieć	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0

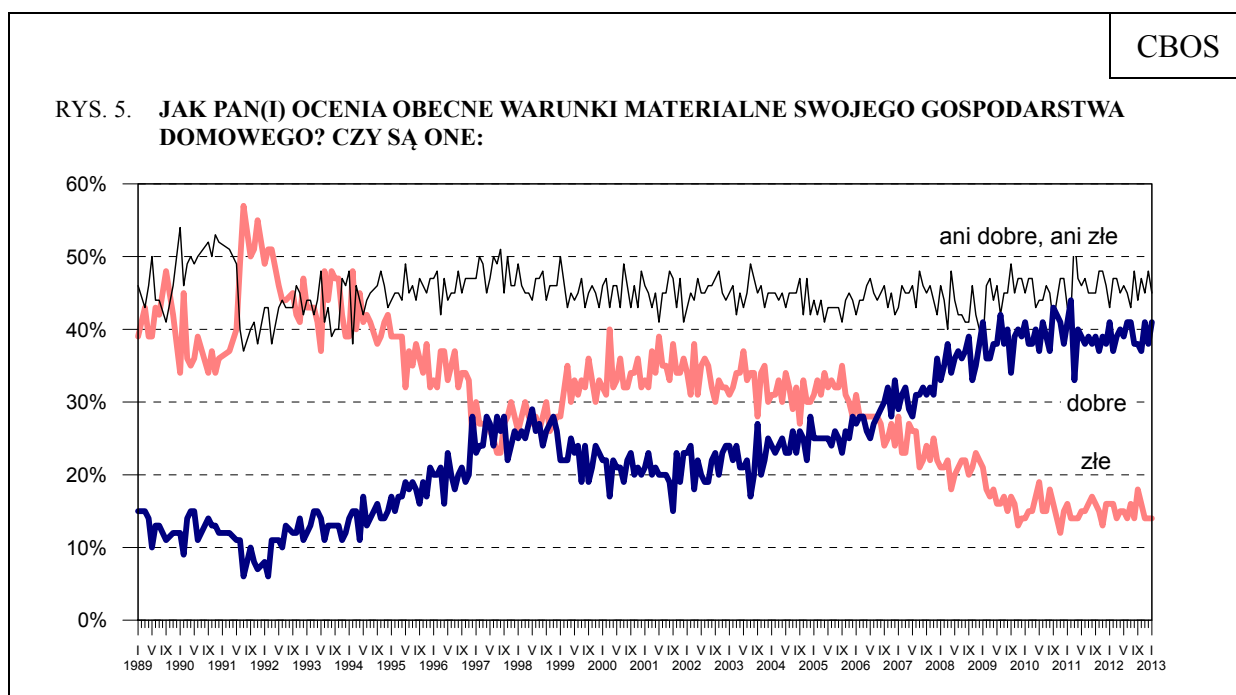

Pominięto „trudno powiedzieć”

Poprawiły się również nieco opinie na temat **warunków materialnych gospodarstw domowych**. Obecnie dwie piąte Polaków (41%, wzrost o 3 punkty) określa je jako dobre, 45% (spadek o 3 punkty) jako średnie, a 14% – jako złe.

Tabela 6

Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– dobre	41	37	39	40	39	41	41	38	38	37	41	38	41
– ani dobre, ani złe	43	47	47	45	46	45	43	48	44	47	45	48	45
– złe	16	16	14	15	15	14	16	14	18	16	14	14	14

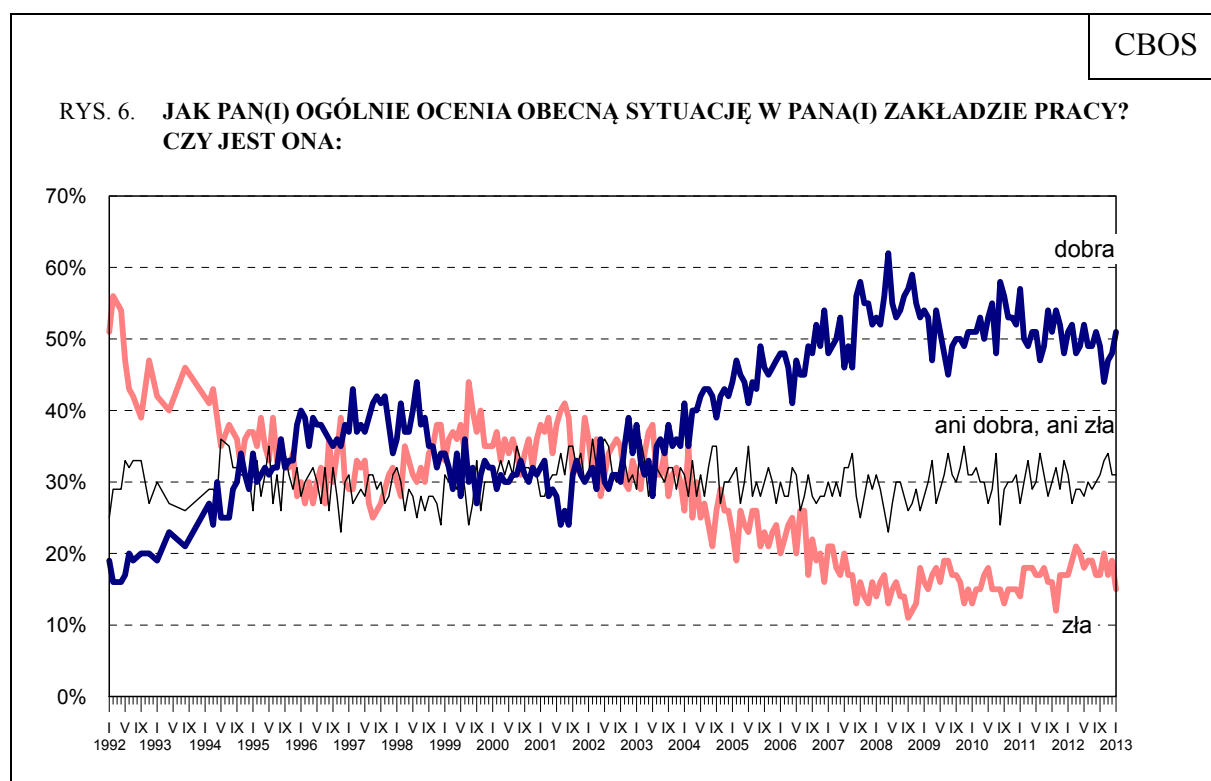
Do marca 1992 roku pytanie brzmiało: „Jak ocenia Pan(i) swoje (rodziny) obecne warunki materialne?”, a środkową kategorią skali było „średnie, przeciętne”

Oceny jakości życia i sytuacji materialnej gospodarstw domowych są silnie zróżnicowane społecznie. Większą satysfakcję z warunków bytu deklarują osoby młodsze, żyjące w większych miejscowościach, lepiej wykształcone i uzyskujące wyższe dochody *per capita*. Zadowoleniu w sferze prywatnej sprzyja ponadto bycie uczniem lub studentem, piastowanie funkcji kierowniczej, prowadzenie własnej działalności poza rolnictwem oraz praca o charakterze administracyjno-biurowym (zob. tabele aneksowe).

W styczniowym badaniu notujemy minimalną poprawę opinii na temat **kondycji zakładów pracy**: w porównaniu z grudniem wzrósł odsetek zatrudnionych wyrażających zadowolenie z sytuacji w swoich miejscach pracy (o 3 punkty, do 51%), a zmalał – oceniających ją negatywnie (o 4 punkty, do 15%).

Tabela 7

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację w Pana(i) zakładzie pracy? Czy jest ona:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	N*												
	530	491	522	519	515	521	483	518	504	513	494	557	622
	w procentach												
– dobra	51	52	48	49	52	49	49	51	49	44	47	48	51
– ani dobra, ani zła	31	27	29	29	28	30	29	30	31	33	34	31	31
– zła	17	19	21	20	18	19	19	17	17	20	17	19	15
Trudno powiedzieć	1	2	2	2	2	2	3	2	3	3	2	2	3

Odpowiedzi osób pracujących. Pominięto „trudno powiedzieć”

Zadowolenie z sytuacji w miejscu zatrudnienia jest zwykle tym większe, im wyższe dochody *per capita* i większa satysfakcja z kondycji materialnej gospodarstwa domowego. Sytuację swojego zakładu pracy nieco lepiej postrzegają także osoby z co najmniej średnim wykształceniem (zob. tabele aneksowe).

PRZEWIDYWANIA

Mimo niewielkiej poprawy prognoz rozwoju **sytuacji w kraju**, jedynie 12% ankietowanych wierzy w jej polepszenie (od grudnia wzrost o 3 punkty). Dwie piąte badanych sądzi, że sytuacja w Polsce w najbliższym roku się pogorszy (41%, spadek o 4 punkty) i tyle samo nie spodziewa się żadnych zmian (40%).

Tabela 8

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
Poprawi się	12	11	10	10	8	13	12	8	8	8	10	9	12
Nie zmieni się	37	42	43	45	43	43	45	44	40	40	47	40	40
Pogorszy się	44	42	43	41	42	36	35	43	46	46	35	45	41
Trudno powiedzieć	7	5	4	4	7	8	8	5	6	6	8	6	7

Przewidywania dotyczące kondycji kraju są na ogół zbliżone w różnych grupach społeczno-demograficznych. Jediną zmienną istotnie różnicującą poziom optymizmu w tej dziedzinie jest poczucie satysfakcji z własnych warunków materialnych – badani żyjący na zadowalającym ich poziomie zwykle z większą nadzieją patrzą w przyszłość. W grupach zawodowych wiarę w poprawę sytuacji Polski ponadprzeciętnie często deklarują przedstawiciele kadry kierowniczej i specjaliści z wyższym wykształceniem (19%). Wśród rolników dominują pesymiści (56%), natomiast przeważająca część prywatnych przedsiębiorców (59%) uważa, że nadchodzący rok nie przyniesie istotnych zmian (zob. tabele aneksowe).

Optymiści stanowią jedną czwartą (25%) potencjalnych wyborców PO i tylko 9% elektoratu PiS, w którym przeważa przekonanie, że w najbliższych miesiącach kondycja kraju ulegnie pogorszeniu (53%). Równie wysoki poziom sceptycyzmu widoczny jest w odpowiedziach osób niezamierzających brać udziału w ewentualnych wyborach parlamentarnych.

Tabela 9

Potencjalne elektoraty*	Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?			
	Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć
	w procentach			
PO	25	52	20	3
PiS	9	34	53	4
SLD	15	37	44	4
PSL	16	40	39	5
Ruch Palikota**	0	59	41	0
Niezdecydowani na kogo głosować	13	45	35	7
Niezdecydowani czy wezmą udział w wyborach	10	40	36	14
Niezamierzający wziąć udziału w wyborach	7	34	52	7

* Określone na podstawie deklaracji głosowania w ewentualnych wyborach parlamentarnych
 ** Ze względu na małą liczebność w próbie (N=30) wyniki w elektoracie Ruchu Palikota należy interpretować z ostrożnością

W sferze polityki, przeważająca część badanych (56%) prognozuje utrzymanie *status quo*. Co czwarty respondent (25%, od grudnia spadek o 3 punkty) przewiduje pogorszenie jakości życia politycznego, a co jedenasty (9%) – zmiany na lepsze.

Tabela 10

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja polityczna w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– poprawi się	9	11	7	7	7	9	8	8	8	8	10	8	9
– nie zmieni się	56	57	57	55	51	57	59	60	55	53	56	57	56
– pogorszy się	25	26	28	31	32	22	23	25	28	29	24	28	25
Trudno powiedzieć	10	6	8	7	10	12	10	7	9	10	10	7	10

Nieco bardziej optymistyczne niż przed miesiącem są prognozy dotyczące **kondycji gospodarczej kraju** – nieznacznie zmalał odsetek pesymistów (o 4 punkty, do 33%), a wzrósł – oczekujących jej poprawy (o 4 punkty, do 14%). W dalszym ciągu największa grupa ankietowanych (44%) uważa, że najbliższy rok nie przyniesie zmian w tej dziedzinie.

Tabela 11

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja gospodarcza w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– poprawi się	12	15	13	14	13	15	14	12	12	11	14	10	14
– nie zmieni się	44	47	50	48	47	47	47	45	41	44	46	46	44
– pogorszy się	36	31	30	31	30	27	29	35	40	38	31	37	33
Trudno powiedzieć	8	7	7	7	10	11	10	8	7	7	9	7	9

Od grudnia przybyło badanych wierzących, że za rok będzie im się żyło lepiej niż obecnie (o 6 punktów). W styczniowym sondażu odsetki optymistów oraz ankietowanych spodziewających się gorszej **jakości życia swojej rodziny** niemal się równoważą (20% wobec 21%).

Tabela 12

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) rodzinie będzie się żyło:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– lepiej	14	17	15	16	17	19	17	16	17	15	14	14	20
– tak samo	49	52	54	50	50	51	52	52	48	50	55	52	49
– gorzej	27	22	21	24	23	19	21	23	26	23	21	26	21
Trudno powiedzieć	10	9	10	10	10	11	10	9	9	12	10	8	10

Nie zmieniły się prognozy **warunków materialnych gospodarstw domowych**. Nieco ponad trzy piąte respondentów (63%) przypuszcza, że nie ulegną one zmianie, 19% oczekuje ich pogorszenia, a 18% twierdzi, że się poprawią.

Tabela 13

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku warunki materialne Pana(i) gospodarstwa domowego:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– poprawią się	13	17	14	13	16	16	15	14	14	14	15	16	18
– pozostaną bez zmian	60	55	66	67	60	64	65	64	61	59	62	63	63
– pogorszą się	27	28	20	20	24	20	20	22	25	27	23	21	19

Choć odsetek Polaków uważających, że **kondycja ich zakładu pracy** w ciągu najbliższego roku pogorszy się jest obecnie niższy niż w grudniu (o 3 punkty), badani spodziewający się jakichkolwiek zmian w tej dziedzinie są w mniejszości (po 17%).

Tabela 14

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja w Pana(i) zakładzie pracy:	Wskazania respondentów aktywnych zawodowo* według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
N*	530	491	521	516	516	522	483	518	502	513	493	558	622
– poprawi się	15	20	17	17	18	17	19	17	16	16	17	16	17
– pozostanie bez zmian	61	60	59	59	60	57	56	61	56	54	60	56	57
– pogorszy się	18	14	18	17	16	17	14	16	19	20	16	20	17
Trudno powiedzieć	6	6	6	7	6	9	11	6	9	10	7	8	9

SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Stabilne są oceny **sytuacji na lokalnych rynkach pracy**. Więcej niż dwie piąte ankietowanych (44%) twierdzi, że w ich miejscowości lub okolicy trudno o jakąkolwiek pracę, a jedna piąta (22%) – że nie ma jej wcale. O dostępności zatrudnienia przekonana jest niespełna jedna trzecia respondentów (30%), przy czym tylko 2% uważa, że bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę.

Tabela 15

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
	2012												2013
	w procentach												
– bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	2	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
– można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	32	31	30	30	30	35	30	33	32	32	30	28	28
– trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	42	43	45	43	45	42	46	42	44	48	46	46	44
– nie można znaleźć żadnej pracy	20	20	19	21	18	19	18	20	20	15	18	21	22
Trudno powiedzieć	4	3	4	4	5	3	4	3	2	3	4	3	4

Negatywną ocenę sytuacji na lokalnym rynku pracy wzmaga starszy wiek, życie w mniejszej miejscowości, słabsze wykształcenie i gorsza sytuacja materialna. Krytyczną opinię na ten temat częściej wyrażają rolnicy, renciści, emeryci i osoby bezrobotne, a rzadziej – respondenci o wysokiej pozycji zawodowej, pracownicy usług oraz osoby prowadzące własną działalność poza rolnictwem (zob. tabele aneksowe).

W styczniu nie zmieniło się **poczucie zagrożenia bezrobociem**. Podobnie jak przed miesiącem obawę o utratę zatrudnienia wyraża więcej niż jedna trzecia pracujących (36%). Przeważająca część badanych (62%) nie liczy się z taką możliwością.

Tabela 16

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																									
	I (N=530)		II (N=491)		III (N=522)		IV (N=517)		V (N=516)		VI (N=522)		VII (N=483)		VIII (N=518)		IX (N=504)		X (N=514)		XI (N=494)		XII (N=557)		I (N=622)	
	2012																							2013		
	w procentach																									
Bardzo poważnie się z tym liczę	5	36	7	34	7	32	8	33	9	34	7	37	9	39	6	39	9	42	9	38	6	40	9	36	7	36
Raczej tak	31		27		25		25		25		30		30		33		33		29		34		27		29	
Raczej nie	36		36		41		38		37		34		31		33		31		32		36		35		41	
Nie, to mało prawdopodobne	25	61	26	62	23	64	25	63	25	62	25	59	25	56	24	57	23	54	26	58	22	58	26	61	21	62
Trudno powiedzieć	3	3	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	5	5	4	4	4	4	4	4	2	2	3	3	3	2

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin

Niepewność zatrudnienia jest większa wśród respondentów młodszych oraz mieszkańców małych miast do 100 tys. ludności. Najmniejsze poczucie zagrożenia bezrobociem deklarują badani najlepiej sytuowani, rolnicy (89%) oraz średni personel i technicy (72%). Poziom obaw o utratę pracy w niewielkim tylko stopniu zależy od wykształcenia ankietowanych (zob. tabele aneksowe).

Nowy rok nie przyniósł istotnych zmian w ocenach kondycji kraju i sytuacji zawodowej respondentów, nie rozbudził też w Polakach szczególnych nadziei na nadchodzące miesiące. Mimo że w większości wymiarów notujemy symboliczne zmiany

in plus, ogólna wymowa wyników pozostaje pesymistyczna. Znaczący przyływ optymizmu obserwujemy w ocenach i prognozach dotyczących jakości życia rodzin. Tę nagłą poprawę nastrojów zawdzięczamy najpewniej pozostałościom świątecznej aury.

Choć na poziomie ogólnospołecznym poczucie zagrożenia bezrobociem nie zmienia się, to w ciekawym kierunku ewoluują zróżnicowania społeczno-demograficzne osób obawiających się utraty pracy. W styczniu niepewność zatrudnienia w zasadzie uniezależniła się od wykształcenia pracujących. Obawy w tym względzie od kilku miesięcy coraz silniej wiążą się natomiast z ich wiekiem – w najnowszym badaniu zdecydowanie najczęściej wyrażały je osoby młode.

Opracowała
Natalia HIPSZ

Tabela 1

		Czy, ogólnie rzecz biorąc, sytuacja w naszym kraju zmierza w dobrym czy też w złym kierunku?			Liczba osób
		W dobrym	W złym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		23	60	17	1225
Płeć	Mężczyźni	24	60	16	585
	Kobiety	22	60	18	640
Wiek	18-24 lata	19	60	21	147
	25-34	22	63	15	249
	35-44	25	64	11	206
	45-54	25	59	16	205
	55-64	22	57	21	209
	65 lat i więcej	23	55	22	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	19	65	16	465
	Miasto do 20 tys.	26	56	18	188
	20-100 tys.	21	59	20	233
	101-500 tys.	25	61	14	175
	501 tys. i więcej mieszk.	31	50	20	163
Wykształcenie	Podstawowe	15	62	23	272
	Zasadnicze zawodowe	21	64	15	303
	Średnie	24	63	14	406
	Wyższe	34	46	20	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	42	43	15	116
	Średni personel, technicy	25	56	20	49
	Pracownicy adm.-biurowi	17	66	17	82
	Pracownicy usług	19	70	11	92
	Robotnicy wykwalifikowani	21	58	22	139
	Robotnicy niewykwalifik.	10	72	18	49
	Rolnicy	24	73	3	71
	Pracujący na własny rach.	41	48	11	41
Bierni zawodowo	Renciści	14	56	30	77
	Emeryci	23	54	22	239
	Uczniowie i studenci	22	53	25	79
	Bezrobotni	14	76	10	117
	Gospodynie domowe i inni	28	61	11	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	29	56	15	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	21	54	25	119
	sekt. prywat. poza rolnict.	25	61	13	281
	prywatnym gosp. rolnym	23	72	5	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	19	67	13	166
	501-750	10	75	16	144
	751-1000	18	64	18	175
	1001-1500	24	57	19	188
	Powyżej 1500 zł	41	47	12	216
Ocena własnych war. mater.	Złe	9	79	11	172
	Średnie	16	63	21	545
	Dobre	35	49	16	507
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	20	58	22	63
	Raz w tygodniu	22	61	17	566
	1-2 razy w miesiącu	17	63	21	166
	Kilka razy w roku	27	54	18	271
	W ogóle nie uczestniczy	26	62	11	159
Poglądy polityczne	Lewica	30	57	13	186
	Centrum	27	53	20	372
	Prawica	21	65	14	379
	Trudno powiedzieć	16	64	21	287

Tabela 2

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację polityczną w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		9	37	47	7	1226
Płeć	Mężczyźni	11	34	50	4	585
	Kobiety	8	39	43	9	641
Wiek	18-24 lata	4	48	43	4	147
	25-34	9	43	44	4	249
	35-44	12	35	48	4	206
	45-54	9	33	50	9	206
	55-64	11	33	47	8	211
	65 lat i więcej	11	30	47	12	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	9	34	47	10	466
	Miasto do 20 tys.	9	39	49	3	189
	20-100 tys.	10	35	51	3	234
	101-500 tys.	9	40	44	6	174
	501 tys. i więcej mieszk.	13	39	38	10	163
Wykształcenie	Podstawowe	7	36	43	13	271
	Zasadnicze zawodowe	10	34	50	6	303
	Średnie	9	35	50	6	408
	Wyższe	12	43	41	3	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	17	39	40	5	116
	Średni personel, technicy	12	36	52		49
	Pracownicy adm.-biurowi	6	49	44	1	82
	Pracownicy usług	11	38	43	8	92
	Robotnicy wykwalifikowani	11	34	47	8	140
	Robotnicy niewykwalifik.	5	38	49	9	49
	Rolnicy	9	41	49	1	71
	Pracujący na własny rach.	11	38	49	2	41
Bierni zawodowo	Renciści	8	33	44	14	78
	Emeryci	11	31	47	10	239
	Uczniowie i studenci	5	43	43	8	79
	Bezrobotni	6	32	57	5	117
	Gospodynie domowe i inni	6	43	43	8	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	38	47	5	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	14	39	44	3	119
	sekt. prywat. poza rolnict.	10	39	45	6	281
	prywatnym gosp. rolnym	8	40	48	4	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	9	39	46	6	166
	501-750	7	32	51	10	143
	751-1000	10	38	44	9	177
	1001-1500	8	35	50	7	189
	Powyżej 1500 zł	15	41	42	3	216
Ocena własnych war. mater.	Złe	3	22	67	8	173
	Średnie	7	38	46	10	545
	Dobre	15	41	40	4	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	33	44	16	63
	Raz w tygodniu	8	38	47	7	569
	1-2 razy w miesiącu	12	37	44	6	166
	Kilka razy w roku	10	38	46	7	271
	W ogóle nie uczestniczy	13	32	52	4	158
Poglądy polityczne	Lewica	14	38	45	2	186
	Centrum	11	42	42	5	373
	Prawica	10	34	54	3	379
	Trudno powiedzieć	5	33	44	18	288

Tabela 3

		Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce? Czy jest ona:				Liczba osób
		dobra	ani dobra, ani zła	zła	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		17	37	41	5	1226
Płeć	Mężczyźni	20	38	40	2	585
	Kobiety	16	36	41	7	641
Wiek	18-24 lata	22	47	26	5	147
	25-34	23	36	38	3	249
	35-44	20	33	45	1	206
	45-54	12	38	45	5	206
	55-64	15	34	45	6	211
	65 lat i więcej	14	35	41	10	207
Miejsce zamieszkania	Wieś	15	34	45	6	466
	Miasto do 20 tys.	15	43	39	2	189
	20-100 tys.	22	34	39	5	234
	101-500 tys.	12	46	36	6	174
	501 tys. i więcej mieszk.	26	32	37	5	163
Wykształcenie	Podstawowe	16	35	40	10	271
	Zasadnicze zawodowe	14	36	47	3	303
	Średnie	17	37	40	5	408
	Wyższe	26	38	35	2	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	35	30	33	2	116
	Średni personel, technicy	22	50	28		49
	Pracownicy adm.-biurowi	16	41	40	2	82
	Pracownicy usług	14	44	37	5	92
	Robotnicy wykwalifikowani	18	41	37	4	140
	Robotnicy niewykwalifik.	6	29	60	5	49
	Rolnicy	12	36	49	3	71
	Pracujący na własny rach.	23	45	30	2	41
Bierni zawodowo	Renciści	20	31	42	8	78
	Emeryci	14	33	45	9	239
	Uczniowie i studenci	29	43	21	7	79
	Bezrobotni	11	31	52	5	117
	Gospodynie domowe i inni	13	35	48	4	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	19	34	44	4	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	15	47	36	2	119
	sekt. prywat. poza rolnict.	23	38	36	3	281
	prywatnym gosp. rolnym	13	36	48	2	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	17	31	49	4	166
	501-750	13	38	44	5	143
	751-1000	15	35	45	5	177
	1001-1500	15	43	36	6	189
	Powyżej 1500 zł	29	37	32	2	216
Ocena własnych war. mater.	Złe	8	25	60	7	173
	Średnie	13	36	45	6	545
	Dobre	25	41	30	3	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	9	47	40	4	63
	Raz w tygodniu	15	37	43	5	569
	1-2 razy w miesiącu	21	31	42	6	166
	Kilka razy w roku	20	41	35	4	271
	W ogóle nie uczestniczy	22	30	43	5	158
Poglądy polityczne	Lewica	20	36	42	1	186
	Centrum	21	42	34	4	373
	Prawica	19	33	46	2	379
	Trudno powiedzieć	10	35	42	13	288

Tabela 4

		Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) rodzinie żyje się:				Liczba osób
		dobrze	ani dobrze, ani źle	źle	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		45	42	13	0	1227
Płeć	Mężczyźni	46	41	12		586
	Kobiety	44	43	12	1	641
Wiek	18-24 lata	69	25	4	1	147
	25-34	62	33	4		249
	35-44	49	43	8		206
	45-54	35	46	19		206
	55-64	30	50	19	0	211
	65 lat i więcej	27	54	19	0	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	39	46	14	0	466
	Miasto do 20 tys.	45	45	10		189
	20-100 tys.	49	42	9		234
	101-500 tys.	46	39	14	0	175
	501 tys. i więcej mieszk.	54	33	13	0	163
Wykształcenie	Podstawowe	30	49	21		272
	Zasadnicze zawodowe	31	51	18		303
	Średnie	49	41	9	1	408
	Wyższe	71	26	3		244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	76	24			116
	Średni personel, technicy	48	46	6		49
	Pracownicy adm.-biurowi	62	34	5		82
	Pracownicy usług	53	35	12		92
	Robotnicy wykwalifikowani	50	43	7		140
	Robotnicy niewykwalifik.	41	37	22		49
	Rolnicy	29	58	13		71
	Pracujący na własny rach.	63	30	7		41
Bierni zawodowo	Renciści	18	58	24		78
	Emeryci	28	55	17	0	240
	Uczniowie i studenci	71	24	3	3	79
	Bezrobotni	31	44	24	1	117
		Gospodynie domowe i inni	39	44	17	
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	59	35	7		143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	61	33	6		119
	sekt. pryw. poza rolnict.	59	35	6		281
	prywatnym gosp. rolnym	31	58	11		79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	25	53	23		166
	501-750	29	48	22	1	144
	751-1000	43	44	14		177
	1001-1500	45	48	7		189
	Powyżej 1500 zł	71	27	3		216
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	32	61		173
	Średnie	23	70	7	1	546
	Dobre	81	17	2	0	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	46	43	9	1	63
	Raz w tygodniu	43	44	12		569
	1-2 razy w miesiącu	45	43	11	1	166
	Kilka razy w roku	44	44	12	0	271
	W ogóle nie uczestniczy	50	33	16	1	159
Poglądy polityczne	Lewica	47	42	10	0	186
	Centrum	49	41	9	0	373
	Prawica	46	42	12		380
	Trudno powiedzieć	36	45	18	1	288

Tabela 5

		Jak Pan(i) ocenia obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego? Czy są one:			Liczba osób
		złe	ani dobre, ani złe	dobrze	
		%	%	%	
Ogółem		14	45	41	1227
Płeć	Mężczyźni	16	42	42	586
	Kobiety	13	47	41	641
Wiek	18-24 lata	7	35	58	147
	25-34	9	39	53	249
	35-44	12	45	43	206
	45-54	18	49	33	206
	55-64	21	46	32	211
	65 lat i więcej	17	51	32	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	17	48	35	466
	Miasto do 20 tys.	13	45	43	189
	20-100 tys.	10	45	45	234
	101-500 tys.	15	41	44	175
	501 tys. i więcej mieszk.	13	38	50	163
Wykształcenie	Podstawowe	19	54	27	272
	Zasadnicze zawodowe	24	46	30	303
	Średnie	10	44	46	408
	Wyższe	4	33	63	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	1	32	68	116
	Średni personel, technicy	7	43	49	49
	Pracownicy adm.-biurowi	9	40	50	82
	Pracownicy usług	12	42	46	92
	Robotnicy wykwalifikowani	12	43	45	140
	Robotnicy niewykwalifik.	20	50	30	49
	Rolnicy	17	58	25	71
	Pracujący na własny rach.	2	46	52	41
Bierni zawodowo	Renciści	30	47	23	78
	Emeryci	16	51	33	240
	Uczniowie i studenci	5	32	63	79
	Bezrobotni	26	46	29	117
	Gospodynie domowe i inni	20	45	35	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	10	37	53	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	4	40	55	119
	sekt. pryw. poza rolnict.	10	42	48	281
	prywatnym gosp. rolnym	14	59	28	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	28	48	24	166
	501-750	30	46	23	144
	751-1000	15	51	34	177
	1001-1500	7	51	42	189
	Powyżej 1500 zł	2	26	72	216
Ocena własnych war. mater.	Złe	100			173
	Średnie		100		546
	Dobre			100	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	11	45	44	63
	Raz w tygodniu	11	46	42	569
	1-2 razy w miesiącu	16	46	37	166
	Kilka razy w roku	17	43	40	271
	W ogóle nie uczestniczy	17	39	44	159
Poglądy polityczne	Lewica	16	37	48	186
	Centrum	8	48	43	373
	Prawica	13	44	43	380
	Trudno powiedzieć	22	45	33	288

Tabela 6

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższego roku sytuacja w Polsce poprawi się, pogorszy czy też się nie zmieni?				Liczba osób
		Poprawi się	Nie zmieni się	Pogorszy się	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		12	40	41	7	1227
Płeć	Mężczyźni	14	38	43	5	586
	Kobiety	11	43	39	8	641
Wiek	18-24 lata	15	49	32	4	147
	25-34	14	41	41	5	249
	35-44	11	40	45	4	206
	45-54	10	40	46	5	206
	55-64	11	36	42	10	211
	65 lat i więcej	13	40	36	11	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	12	39	42	8	466
	Miasto do 20 tys.	11	42	40	7	189
	20-100 tys.	12	43	41	4	234
	101-500 tys.	15	37	45	4	175
	501 tys. i więcej mieszk.	13	44	34	9	163
Wykształcenie	Podstawowe	11	37	39	13	272
	Zasadnicze zawodowe	12	39	43	6	303
	Średnie	12	43	41	5	408
	Wyższe	15	41	40	3	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	19	43	36	3	116
	Średni personel, technicy	14	32	50	4	49
	Pracownicy adm.-biurowi	10	39	50	1	82
	Pracownicy usług	9	49	36	7	92
	Robotnicy wykwalifikowani	13	43	40	4	140
	Robotnicy niewykwalifik.	11	26	45	17	49
	Rolnicy	3	36	56	4	71
	Pracujący na własny rach.	15	59	25	1	41
Bierni zawodowo	Renciści	13	35	42	9	78
	Emeryci	11	40	39	10	240
	Uczniowie i studenci	15	45	34	7	79
	Bezrobotni	13	39	44	4	117
	Gospodynie domowe i inni	11	40	37	11	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	13	36	46	5	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	11	42	43	5	119
	sekt. pryw. poza rolnict.	14	44	37	5	281
	prywatnym gosp. rolnym	4	38	54	4	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	12	38	43	8	166
	501-750	7	40	47	5	144
	751-1000	7	39	43	10	177
	1001-1500	13	42	40	5	189
	Powyżej 1500 zł	17	44	38	1	216
Ocena własnych war. mater.	Złe	7	29	59	5	173
	Średnie	10	42	39	9	546
	Dobre	16	43	37	5	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	16	46	34	4	63
	Raz w tygodniu	9	40	43	8	569
	1-2 razy w miesiącu	9	41	44	7	166
	Kilka razy w roku	15	46	33	5	271
	W ogóle nie uczestniczy	20	31	44	5	159
Poglądy polityczne	Lewica	17	39	40	5	186
	Centrum	14	47	34	5	373
	Prawica	11	39	46	3	380
	Trudno powiedzieć	8	36	42	13	288

Tabela 7

		Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:					Liczba osób
		bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	nie można znaleźć żadnej pracy	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	%	
Ogółem		2	28	44	22	4	1227
Płeć	Mężczyźni	2	30	42	22	4	586
	Kobiety	1	27	46	22	4	641
Wiek	18-24 lata	2	35	45	16	2	147
	25-34	3	37	45	13	2	249
	35-44	2	37	39	20	2	206
	45-54	1	23	50	22	4	206
	55-64	1	21	44	29	4	211
	65 lat i więcej	0	17	44	30	9	208
Miejsce zamieszkania	Wieś	2	15	49	31	3	466
	Miasto do 20 tys.		24	50	26	0	189
	20-100 tys.	2	30	51	15	3	234
	101-500 tys.	1	38	38	16	7	175
	501 tys. i więcej mieszk.	3	61	22	5	9	163
Wykształcenie	Podstawowe	1	11	50	31	6	272
	Zasadnicze zawodowe	2	24	44	28	2	303
	Średnie	1	32	44	17	5	408
	Wyższe	3	46	38	11	2	244
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3	52	33	10	2	116
	Średni personel, technicy		29	57	12	2	49
	Pracownicy adm.-biurowi	1	34	48	14	2	82
	Pracownicy usług	3	44	31	20	2	92
	Robotnicy wykwalifikowani	1	36	43	16	3	140
	Robotnicy niewykwalifik.		23	50	19	8	49
	Rolnicy	2	17	49	32		71
	Pracujący na własny rach.	8	41	40	6	4	41
Bierni zawodowo	Renciści	2	12	44	36	6	78
	Emeryci	1	16	46	29	8	240
	Uczniowie i studenci	1	34	48	13	4	79
	Bezrobotni	1	24	44	31		117
	Gospodynie domowe i inni		17	55	22	6	73
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	1	35	45	17	3	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	1	36	42	17	4	119
	sekt. pryw. poza rolnict.	4	45	37	12	2	281
	prywatnym gosp. rolnym	2	13	56	28	1	79
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	0	23	50	26	1	166
	501-750	1	15	45	34	5	144
	751-1000	1	27	42	27	3	177
	1001-1500	2	32	47	16	3	189
	Powyżej 1500 zł	5	46	33	12	4	216
Ocena własnych war. mater.	Złe	0	16	36	42	6	173
	Średnie	1	24	51	20	4	546
	Dobre	3	37	40	16	4	508
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu		24	48	22	6	63
	Raz w tygodniu	1	24	48	23	3	569
	1-2 razy w miesiącu	1	30	42	22	5	166
	Kilka razy w roku	1	36	41	17	5	271
	W ogóle nie uczestniczy	3	33	38	22	3	159
Poglądy polityczne	Lewica	2	34	41	19	4	186
	Centrum	2	31	45	19	3	373
	Prawica	1	29	42	23	4	380
	Trudno powiedzieć	1	20	49	25	5	288

Tabela 8

		Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		36	62	2	621
Płeć	Mężczyźni	35	62	3	343
	Kobiety	38	61	2	279
Wiek	18-24 lata	49	51		53
	25-34	39	59	3	188
	35-44	38	58	4	164
	45-54	31	68	1	135
	55-64	27	70	4	78
	65 lat i więcej	25	75		3
Miejsce zamieszkania	Wieś	23	74	3	222
	Miasto do 20 tys.	47	52	1	100
	20-100 tys.	46	50	4	117
	101-500 tys.	40	56	4	83
	501 tys. i więcej mieszk.	39	61		99
Wykształcenie	Podstawowe	35	62	3	49
	Zasadnicze zawodowe	32	65	3	154
	Średnie	37	60	3	233
	Wyższe	38	61	1	185
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	31	68	1	109
	Średni personel, technicy	28	72		47
	Pracownicy adm.-biurowi	42	53	5	79
	Pracownicy usług	47	51	3	87
	Robotnicy wykwalifikowani	43	53	5	130
	Robotnicy niewykwalifik.	40	55	5	44
	Rolnicy	11	89		69
	Pracujący na własny rach.	41	59		41
Bierni zawodowo	Renciści		100		3
	Emeryci	45	55		3
	Uczniowie i studenci	100			4
	Bezrobotni	29	71		3
	Gospodynie domowe i inni		100		1
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	33	65	3	143
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	42	51	6	119
	sekt. pryw. poza rolnict.	42	56	2	281
	prywatnym gosp. rolnym	10	90		78
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	34	66		58
	501-750	46	49	4	71
	751-1000	31	64	5	80
	1001-1500	50	48	2	86
	Powyżej 1500 zł	29	71	1	149
Ocena własnych war. mater.	Złe	44	49	8	57
	Średnie	42	56	2	266
	Dobre	30	69	2	298
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	41	59		26
	Raz w tygodniu	33	65	2	284
	1-2 razy w miesiącu	36	57	6	79
	Kilka razy w roku	43	55	2	159
	W ogóle nie uczestniczy	33	66	1	73
Poglądy polityczne	Lewica	34	63	3	97
	Centrum	34	63	3	198
	Prawica	35	62	3	196
	Trudno powiedzieć	43	57		130